

MET SCHERPE MESSEN HET SEIZOEN IN

DE ZITMAAIER NA DE WINTERSTOP

NOG EEN PAAR WEKEN EN HET GRAS GROEIT DAT HET EEN LIEVE LUST IS. TIJD OM HET GAZON TE MAAIEN. DE ZITMAAIER IS VORIG JAAR ONGEBRUIKT IN DE SCHUUR TERECHTGEKOMEN EN HEEFT DAAR AL DIE TIJD GESTAAN. DE KANS BESTAAT DAT HET DING EEN PROBLEEM HEEFT OM DIT VOORJAAR OP TE STARTEN. HET IS TIJD VOOR ONDERHOUD.

Eigenlijk is het achterstallig onderhoud om nu de zitmaaier te verzorgen. Het was veel beter geweest om hem voor de winterrust een beurt te geven. Bertus Gibcus, als instructeur van IPC Groene Ruimte de expert in grasmaaiers, legt uit waarom: "In ieder geval is het belangrijk dat de benzinetank in de winter vol blijft in verband met vorst en condensvorming. Dat voorkomt roest in de tank. Het is ook belangrijk om de messenbak heel goed schoon te maken. Bij machines die de hele winter in de hoek van de schuur staan, gaat het aangekoekte gras schimmelen en roest de bak." Roest, aangekoekt gras en slijtage gaan hand in hand. Stofvrij opruimen is het behoud van de machine, waarschuwt Bertus. Stof zorgt voor storingen op langere termijn. Nog een tip: "Als je de kans hebt, dan is het in de winter verstandig om eens in de maand even de motor te starten en te laten lopen om de accu op peil te houden." Maar wat als dat allemaal niet is gebeurd? Voordat de startkabels er aan te pas komen is er een reeks aan klusjes die voorrang krijgen. Messen slijpen bijvoorbeeld. Juist in het voorjaar is dat belangrijk. Het gras heeft zijn energie nodig om te herstellen van de winter en krijgt door een stomp mes een extra klap.

SCHERP IS VEILIG

“Een stomp mes geeft een grove wond. Hoe stomper het mes, hoe slechter het is voor het gras. Ga daarom met scherpe messen het seizoen in.” In een gazon dat met een stomp mes is gemaaid, is het gras verzwakt en steekt het mos al vroeg in het jaar de kop op. Niet alleen het gras heeft last van stompe messen, ook de tuinliefhebber. De machine ‘ruimt’ het afgesneden gras minder goed, raakt sneller verstopt en het risico op ongelukken neemt toe. Het klinkt gek, maar een scherper mes werkt dus veiliger. Jaarlijks de messen van de maaimachine slijpen is niet genoeg, doceert Bertus. Ruigte en af en toe een molshoop zijn er de oorzaak van dat de messen na één maaibeurt al stomp kunnen zijn. “Wil je het gazon mooi strak houden en wekelijks maaien, dan zul je zeker één keer in de maand moeten slijpen.” Scherpe messen dragen bij aan het behoud van de V-snaren en de machine in zijn geheel. “Hoe scherper het mes, hoe minder weerstand en dus hoe minder vermogen de machine hoeft te leveren.”

IN BALANS

Bij frontmaaiers is het verwijderen van de messen een makkie. De bak met de messen is eenvoudig op te tillen. Bij een onderzitmaaier is het een groter probleem. De machines zijn te zwaar om even ergens op te tillen. Er is een bokje voor nodig om ze tegen op te rijden. Het slijpen zelf is niet eens zo’n ingewikkelde klus. Een handige klusser kan het zelf met een haakse slijptol. Alleen de bovenste, buitenste paar centimeter moeten scherp zijn, het hele mes slijpen heeft geen zin. Slijpen kan onder een hoek van 45 graden. “Het belangrijkste is dat het mes in evenwicht wordt geslepen”, tip Bertus. Een mes dat niet in balans is geeft heftige trillingen aan de machine en dat is niet alleen irritant tijdens het maaien, het is slopend voor de machine. Er is een simpele trucje om de balans te controleren: hang het mes in het midden aan een spijker en als het horizontaal blijft hangen is het goed. Een mes in balans

RECHTS: De buitenste paar centimeter van het mes slijpen kan met de haakse slijptol.

ONDER: Om te beoordelen of een mes in balans is, gebruikt Bertus Gibcus een eenvoudige truc. Het mes hangt aan een spijker en dient horizontaal te hangen.

slijpen kan een amateur. Maar toch: “Wie het echt goed wil doen, laat de messen één of twee keer per jaar goed in balans slijpen bij de leverancier. Die heeft er apparatuur voor om het mes uit te balanceren.”

VERSE OLIE

Bertus wijst op het belang dat de messen er op de juiste manier onder komen: met de geslepen kant naar boven. Het zal de eerste keer niet zijn, dat de maaimachine slecht werkt omdat de messen verkeerd om zijn gemonteerd. Verder is het goed om regelmatig te controleren of de bouten waarmee de messen zijn gemonteerd stevig vast zijn gedraaid. Messen die er losjes onderhangen zijn levensgevaarlijk. Ze rammelen verder los en vliegen als een slagwapen door de lucht. Een zitmaaier heeft een aandrijfjas en een tandwielkast die voor de aandrijving zorgen. Daar zitten smeernippels op. De tip hiervoor is eenvoudig: lees in het instructieboekje waar ze zitten en waarmee en hoe vaak ze moeten worden gesmeerd. Dat laatste kan enorm variëren. De tandwielkast eenmaal per jaar voorzien van verse olie is voldoende. Dat is

MIDDEN: Om de messen te verwijderen moet de maaier op een bokje worden gereden. Daarbij moet hij stabiel en in de versnelling staan.

ONDER: Regelmatig het luchtfilter losmaken en schoonblazen is belangrijk. Blaas van binnen naar buiten.

9 tips om zelf te doen

- 1 Schoonmaken met compressor in plaats van hogedrukspuit.
- 2 Banden niet te ver oppompen.
- 3 Luchtroosters in motorkap open houden.
- 4 Luchtfilter van binnen naar buiten schoonblazen.
- 5 Telkens dezelfde dikte motorolie gebruiken.
- 6 Soort vet en smeren volgens instructieboekje.
- 7 Messen monteren met geslepen kant boven.
- 8 Controleren of messen vast zitten.
- 9 Messen jaarlijks in balans (laten) slijpen.

BOVEN: De instructeur van IPC smeert een nippel. Iedere machine heeft een vast aantal punten waar u regelmatig met de vetspuit bij moet.

LINKS: Bertus draait een schroef los om de oude olie uit het carter te laten lopen. Een opvangbakje staat klaar.

geen ingewikkelde klus: schroef los, leeg laten lopen, schroef vast en bovenin bijvullen. Naast de tandwielkast heeft ook de motor jaarlijks een olieversing nodig. Voor het leeg laten lopen van het carter zit ergens onderaan een dop. Bijvullen kan door het buisje waar de peilstok in steekt. De doorsnee zitmaaier heeft een viertakt benzinemotor en daarvoor is een willekeurige motorolie voor de personenauto prima. Bertus heeft een tip: "Kies wel iedere keer dezelfde olie. Als je 10w40 gebruikt,

neem die dan iedere keer. Een motor raakt ingespeeld op een bepaalde dikte olie."

LAGE DRUK

Olie-, lucht- en brandstoffilters zijn zo af en toe aan vervanging toe. Het instructieboekje geeft hiervoor de beste raad. Zeker is dat het luchtfilter snel vervuult als het droog en dus stoffig is. Wanneer de zitmaaier dan zwarte rookpluimen produceert is het geen overbodige luxe om even te kijken of de papieren lamellen bruin en smerig zijn. Bertus adviseert: "Het is wijs om het luchtfilter er één keer per maand af te halen en met een compressor van binnen naar buiten schoon te blazen." Voor een luchtfilter van schuimrubber is schoonkloppen voldoende.

Het gros van de zitmaaiers is luchtgekoeld. Om die koeling te laten werken zijn open, schone roosters in de motorkap nodig. Regelmatig schoonmaken is een klusje dat snel is gedaan. Op het gebied van de elektra is alleen de V-snaar die de dynamo aandrijft interessant voor de tuinliefhebber die zijn zitmaaier goed wil onderhouden. Bertus zegt: "Even indrukken en als je hem anderhalve centimeter in kunt drukken, is de spanning goed." Indien niet: de poelie verzetten.

De banden van een zitmaaier zijn over het algemeen niet snel versleten. Ze gaan met een beetje geluk net zo lang mee als de zitmaaier zelf. Toch is het niet verkeerd om de spanning af en toe te meten: "Het zijn vaak lagedrukbandjes en als er staat dat de spanning niet hoger mag oplopen dan 0,75 bar, dan moet je ze ook echt niet hoger oppompen. Daar verslijten namelijk de meeste banden van."

De slechtste manier om een zitmaaier te onderhouden is wekelijks met de hogedrukspuit. De lak vliegt er dan vanaf en het water spuit het vet uit de smeerpunten. De beste manier van onderhoud is regelmatig met een compressor schoonblazen, ook onder de messenkap. Als de machine te smerig is om met lucht schoon te blazen zijn een gewone tuinslang en een borstel het alternatief. □

Scherpe messen

- minder slijtage
- sterker gazon
- minder mos
- veiliger werken